

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1102/2021
31.08.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у радном спору тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Силвана Стефановић, адвокат из ..., против туженог А.Д. за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж1 1057/20 од 10.12.2020. године, у седници већа одржаној 31.08.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж1 1057/20 од 10.12.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 41/19 од 07.10.2019. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број .. од 25.12.2018. године и тужени обавезан да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 70.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате, док је за износ преко досуђеног на име трошкова поступка па до траженог, за износ од још 16.500,00 динара захтев тужиоца одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу број Гж1 1057/20 од 10.12.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке и усвајајућем делу става другог изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Тужиља је дала одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се неосновано указује ревизијом туженог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у време престанка радног односа била у радном односу код туженог на неодређено време, на радном месту референта за финансије и рачуноводство у Карго секцији у ..., који послови су према Анексу број 8 уговора о раду од 23.01.2018. године подразумевали: примену законских прописа и интерних аката из делокруга свог рада, вођење благајничког дневника и припрему документације за рачуноводство, подизање готовине код пословних банака, вршење исплате зарада и других примања, прикупљање требовања бонова за гориво, подизање бонова за гориво, задуживање запослених за бонове, кроз благајну бонова, подизање аконтација дневница и вршење исплате истих кроз благајну, сарађивање са службеним секторима у друштву и обављање других послова у оквиру степена и врсте стручне спреме које поседује по налогу руководиоца. Ови послови били су разврстани у оквиру економско-материјалног одељења, на основу Правилника о систематизацији послова од 29.12.2017. године, и било је предвиђено шест извршилаца за њихово обављање - поред тужиље, то су биле још и запослене ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ. На основу Одлуке од 20.09.2018. године, тужени је донео План о изменама и допунама Плана оптимизације броја запослених у периоду од 2016-2020. године којим је у 2018-ој години планирано смањење броја запослених на 2564. У складу са наведеним Планом оптимизације, тужени је 25.09.2018. године донео нови Правилник о организацији и систематизацији послова (примена одложена за 25.12.2018. године) којим је у чл. 2 предвиђено да друштво, поред осталих, обавља финансијске послове и послове плана, као и рачуноводствене послове, те да се исти обављају у оквиру Сектора за финансијске послове и план и Сектора за рачуноводствене послове. Одлуком од 09.11.2018. године донет је Програм решавања вишка запослених у 2018-ој години код туженог којим су предвиђени критеријуми за решавање вишка запослених и то: критеријум добровољности, резултати рада, стаж осигурања, као и критеријуми у случају да су два или више запослених са истим бројем бодова. Тужиља и још три запослена, ЕЕ, ВВ и ГГ, нашле су се на предложеној листи вишка запослених, као и на коначној листи вишка запослених у 2018-ој години, а оспореним решењем од 25.12.2018. године тужиљи је отказан уговор о раду, због престанка потребе за њеним радом и исплаћена јој је отпремнина у износу од 596.710,80 динара. Анексом број 10 Уговора о раду од 28.12.2018. године, запослена ББ, која је пре измене акта о систематизацији, као и тужиља, обављала послове референта за финансије и рачуноводство у економско-материјалном одељењу, и запослена ЖЖ, која је пре измене акта о систематизацији такође фактички обављала наведене послове иако је формално решењем била распоређена на другим пословима, премештене су на послове референта за обрачун зарада у оквиру Центра за финансијске послове и план чији опис послова обухвата: припрему материјала обрачуна зарада, пореза и доприноса и осталих примања, сарадњу са пословним банкама, фондовима и заводима, сарадњу са свим организационим деловима друштва везано за припрему материјала обрачуна зарада, унос података у вези обустава, измене текућих рачуна и корекција у САП апликацији и обављање других послова у оквиру степена и врсте стручне спреме коју поседује, по налогу руководиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиле у целини основан, па је поништио оспорено решење и одлучио да се тужилца врати на рад код туженог.

Према становишту другостепеног суда, у ситуацији када је тужени укинуо економско-финансијско одељење у ОЈ ..., али су послови обрачуна зараде које је тужилца обављала у оквиру свог радног места и даље остали да постоје а тужени је за обављање ових послова дана 28.12.2018. године закључио анекс уговора о раду са запосленом ББ која је до тада, као и тужилца, обављала послове референта за финансије и рачуноводство у оквиру економско-материјалног одељења, произлази да је, упркос томе што је укинута економско-материјално одељење, код туженог постојала могућност да се два извршиоца задрже у радном односу и распореде на одговарајуће послове обрачуна зарада, што је тужени послодавац и учинио. Код таквог стања ствари, тужени је био у обавези да применом критеријума из Програма решавања вишка запослених одреди ко ће од извршилаца из економско-материјалног одељења бити распоређен на послове референта за обрачун зарада, што исти није учинио, због чега је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито.

По оцени Врховног касационог суда правилно је побијаном пресудом усвојен захтев тужиле за поништај оспореног решења и тужилца враћена на рад.

Према одредби члана 179. ст. 5. тач. 1 Закона о раду ("Сл. Гласник РС", бр. 24/05 ... 13/17) запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Поштујући цитирану одредбу, потребан услов за примену отказног разлога из чл. 179. ст. 5. тач. 1. Закона о раду јесте да су код послодавца наступиле такве промене (технолошке, економске или организационе) услед којих је престала потреба за обављањем одређеног посла или је дошло до смањења обима посла. Терет наступања ових чињеница је у смислу чл. 231 ЗПП на туженом послодавцу.

У конкретном случају код утврђеног да су и након укидања економско – финансијског одељења, послови обрачуна зараде, које је тужилца обављала у оквиру свог радног места (референт за финансије и рачуноводство), и даље остали да постоје, то насупрот наводима ревизије произлази, да је овде тужени послодавац извршио само промену назива послова и у небитном делу изменио њихов садржај, иако се у суштини ради о истим пословима које су запослени обављали и пре утврђивања вишка. Последица тога је и дужност послодавца да запослене који су на тим пословима радили изложи конкуренцији применом критеријума из Програма решавања вишка запослених. Како тужени послодавац те критеријуме није применио приликом утврђивања вишка правилан је закључак нижестепених судова да је оспорено решење којим је тужилци отказан уговор о раду незаконито.

Како је оспорено решење поништено, правилна је и одлука о реинтеграцији тужиле на основу члана 191. Закона о раду, по њеном захтеву у овом спору.

Овај суд је ценио и остале наводе ревизије туженог, међутим налази да се истима не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Туженом нису досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром да није успео у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**